

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 2 december 2010

MEDITATIE

Wordt vervolgd

Gods werk gaat door. Het krijgt een vervolg. De Heere volvoert Zijn raad. Maar hoe? Misschien mag u er van harte mee instemmen dat de Heere alle dingen regeert. Dat Hij Zijn doel zal bereiken. Maar u bent in wegen gekomen die u niet meer begrijpt.

De Heere regeert, dat gelooft u, maar Gods weg ligt in het donker. Er is geen licht. De voetstappen van de Heere worden niet gekend. Ons wandelen in de duisternis is niet naar ons vlees. We verzetten ons tegen donkere wegen. Als we geen genade kennen, zien we ook niet wat de oorzaak is van tegenslagen. Na ontvangen genade moeten we ook bij de schuld worden bepaald. In onmogelijke omstandigheden is ontdekkende genade nodig. Maar voor ontdekte mensen wordt het ook een wonder dat in donkere wegen het werk van de Heere doorgaat. Dan zingt de dichter: 'In de grootste smarten, blijven onze harten, in de Heere gerust'. Gods werk wordt vervolgd. Ook in de dagen van Gideon. Deze richter heeft een bemoediging gekregen. 'En de HEERE zeide tot hem: Omdat Ik met

En de HEERE zeide tot Gídeon: Des volks is te veel dat met u is, dan dat Ik de Midianieten in hun hand zou geven; opdat zich Israël niet tegen Mij beroeme, zeggende: Mijn hand heeft mij verlost.

Richteren 7:2

u zal zijn, zo zult gij de Midianieten slaan als een enigen man' (Rich. 6:16). De Midianieten verdrukken Israël. En in Israël is geen kracht tegen die grote menigte. Gideon wordt geroepen om de strijd te voeren. Hij heeft bezwaren, maar de Heere bemoedigt hem op bijzondere wijze. 'Toen keerde Zich de HEERE tot hem en zeide: Ga heen in deze uw kracht, en gij zult Israël uit der Midianieten hand verlossen. Heb Ik u niet gezonden?' (Rich. 6:14). Het woord van bemoediging wordt ook nog bevestigd door een dubbel teken, zo lezen we aan het slot van het zesde hoofdstuk.

Wat heeft Gideon nog meer te wensen? De weg is gebaad. Hij verzamelt 32.000 mannen uit verschillende stammen. Ze komen samen bij de fontein Harod aan de voet van het gebergte Gilboa. In de vlakte van Jizreël, aan de andere kant van de heuvel Moré, zijn de Midianieten gelegerd, 135.000 mannen. Dat betekent dat één Israëlitische soldaat tegen vier Midianieten moet strijden! Dat is onmogelijk. Maar dan gaat de Heere spreken tegen Gideon. 'Des volks is te veel dat met u is....' (vs 2). Teveel? Te weinig zal de Heere toch zeker bedoelen? Nee, want Hij spreekt verder: 'opdat zich Israël niet tegen Mij beroeme, zeggende: Mijn hand heeft mij verlost'. De Heere zoekt niet de eer van Israël, ook niet van Gideon, maar van Zichzelf. Dan wordt Gods werk wel vervolgd, maar voor de mens vaak in een onbegrijpelijke weg. Gideon moet aangeven dat degenen die bang zijn weg moeten gaan. Er gaan 22.000 soldaten heen. Er moeten er nog meer vertrekken. Uiteindelijk blijven er 300 soldaten over! Daarmee gaat de Heere Zijn werk doen. Gods werk gaat verder, door het onmogelijke heen.

Heeft u dit in uw leven ook ervaren? Het geloof van Gideon werd beproefd. Je zal maar 300 soldaten overhouden tegenover een heel groot leger. Door genade mocht deze richter de beproeving doorstaan. Met God is hij niet beschaamd geworden. Maar al zijn rekenwerk hield op. Maar dan mag het met Job toch waar zijn: 'Hij beproeve mij, als goud zal ik uitkomen' (Job 23:10). Dan blijft er verwondering over. Gods wegen zijn hoger dan onze wegen.

Dit moeten we ook maar in het oog houden bij al het werk in Gods koninkrijk. Dit werk zal voortgaan totdat de laatste zal zijn toegebracht. Daar wil de Heere wel middelen voor gebruiken. Het waren bij Gideon maar 300 mannen. Een gering aantal, maar ze werden door God gebruikt. Het thema van de komende jeugdbondactie is 'Wordt vervolgd'. De gelden zullen worden gebruikt om

Inhoud

89e jaargang

Nr. 9

- 1 Wordt vervolgd
- 2 Een nieuwe Reformatieherdenking: Refo500 (2)
- 3 De Naam: Bijbelstudie over de namen van de Middelaar (47)
- 4 Commentaar: Tussen de vuren
- 5 De Jakobs ladder (6)
- 5 Even maar...
- 7 Boekennieuws
- 8 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 11 Kerkdiensten

vervolgde christenen in het Midden Oosten te helpen. Een onbegonnen werk. Ook zullen de gelden worden gebuikt om het werk onder het Joodse volk voort te kunnen zetten. Met dit volk gaat de Heere Zijn weg. Maar de Heere werkt aan op Zijn doel. Een Gideonsbende wordt ervoor gebruikt. Gering in het oog van ons, maar genoeg in Gods oog.

Het was in februari 2010 dat we ons verblijf hadden dichtbij de fontein Harod. In de morgen valt het zonlicht op de voet van de Gilboa. Daar in de diepte was Gideon, eeuwen geleden. Nu is er een kibboets die de naam Harod draagt. Het is een stille morgen. In de verte klinken kinderstemmen. De kibboetschool heeft pauze. Daar zijn Joodse kinderen die niet horen over de enige Naam Die God gegeven heeft tot zaligheid. Er stijgt rook op uit een kleine fabriekspijp. Recht omhoog, er is geen wind. Een vredig tafereel. De gedachten verme-

nigvuldigen. De HEERE, de God van Gideon, is toch niet veranderd? Zijn werk gaat toch door? Het reukwerk van de gebeden gaat nog omhoog.

*Mijn beê, met opgeheven handen,
Klimm' voor Uw heilig aangezicht,
Als reukwerk, voor U toegericht;*
(Psalm 141:2)

Gods werk wordt vervolgd, om Christus' wil. Hij is de biddende Hogepriester. Zijn werk zal vrucht dragen. Ook Zijn weg ging door het onmogelijke heen. Van kribbe naar kruis, maar ook van Arimathea's hof naar de Olijfbergtop. Hij is gegaan in de hemel. Zijn ellendigen zullen volgen.

*Heerlijk zal eens d' uitkomst wezen,
Voor degenen die God vrezen.*

Volgt u Christus?

Lisse,

ds. C. Neele

De Reformatie was nauwelijks een eeuw oud. Door de opkomst van het arminianisme was de Bijbelse prediking op vele plaatsen in het nauw geraakt. De tegenstellingen brachten de Nederlanden aan de rand van een burgeroorlog. Gelukkig kwam er een weerwoord.

In de Vijf Artikelen tegen de Remonstranten werd de leer van soevereine genade opnieuw beleden. De Angelsaksische wereld herkende in dit belijdenisgeschrift het oorspronkelijke calvinisme en sprak sindsdien van de "five points of Calvinism" (vijf punten van het calvinisme). De Reformatie herleefde in het heden!

Wanneer we de Reformatie herdenken, geven we ons rekenschap van Gods bemoeienissen met Zijn Kerk in het verleden.

2

Een nieuwe Reformatieherdenking: Refo500

Waarom wordt jaarlijks de Reformatie herdacht? En wat herdenken we eigenlijk? Het is alles begonnen op 31 oktober 1517. Maarten Luther, monnik en professor, spijkerde op die datum zijn 95 stellingen op de deur van de Slotkapel te Wittenberg.

Spoedig waren ze in het Duits vertaald. En allerwegen werden ze met gejuich begroet. Luther schrok ervan: 'Ik vrees', zo zei hij, 'dat het liedje wel eens te hoog zou kunnen worden voor mijn stem'. Maar hij kon niet meer terug. Stap voor stap moest hij verder. De 95 stellingen zijn de aanleiding geworden tot de grote Reformatiebeweging waar wij vandaag, 500 jaar later, de zegen nog van ondervinden.

Zo is er voldoende reden om te herdenken. God deed het licht van Zijn Woord in Europa weer schijnen. Al in de eeuw van de Reformatie vonden herdenkingen plaats, vooral Luther's geboorte- en sterfdag werden

herdacht. In 1667 bepaalde de keurvorst Johann Georg II van Saksen dat 31 oktober de officiële gedenkdag van de Reformatie moest worden. Dit gebruik vond in de meeste landen van de Reformatie navolging. Wanneer we de Reformatie herdenken, geven we ons rekenschap van Gods bemoeienissen met Zijn Kerk in het verleden. Tegelijk legt zo'n herdenking op ons de dure plicht steeds opnieuw te reformeren. Ecclesia semper reformanda est - de kerk moet altijd reformeren. Refo500 typeerde dit met behulp van de lettergrepen Re en fo, rewind (terugkijken) en forward (vooruitzien). Bijbels gezegd: 'Uw werk, o HEERE! behoud dat in het leven in het midden der jaren' (Hab. 3:2).

Uit onze vaderlandse kerkgeschiedenis weten we hoe belangrijk de blijvende reformatie is. Het zijn gezegende hoogtepunten van de kerk. We denken dan vooral aan de bejngaren van de zeventiende eeuw.

Een nieuw "reveil" van de Reformatie volgde in de negentiende eeuw. De kerk van Nederland was opnieuw in zwaar weer gekomen. De geest van rede en verdraagzaamheid had de kansels veroverd. Aan de theologische academies werd de Bijbel openlijk kritisch bevraagd. Uit alle hoeken van Europa klonken stemmen van verzet, waarbij men teruggreep naar Luther en Calvijn. In Zwitserland liet de vurige prediker César Malan (1787-1864) van zich horen. In Duitsland vatte Claus Harms (1778-1855) op puntige wijze zijn bezwaar samen in 95 stellingen tegen de godsdienst van de rede. In Nederland schreef Da Costa (1898-1860) zijn beroemde "Bezwaren tegen de geest der eeuw". Deze stemmen bleven niet ongezegend en het smeulend vuur van de Reformatie vlamde op in Reveil en Afscheiding.

Reformatie in de 21e eeuw

Dit overwegende, vragen we ons af wat in onze tijd de punten van nodige reformatie zijn? De geest van de Verlichting heeft kerk en samenleving diepgaand beïnvloed. Alle onderdelen van de geloofsleer worden betwijfeld. Ik noem slechts een viertal: De Bijbel wordt beschouwd als een menselijk spreken van beneden en niet als Goddelijke openbaring van boven. Jezus Christus is een martelaar voor de goede zaak, niet de Zalmaker van zondaren. Onze wereld is het resultaat van evolutie, niet het

Bijbelstudie over de namen van de Middelaar

VOORBEELD
VOORSpraak
VREDE
WAARACHTIGE
WIJNSTOK

werk van de Almachtige Schepper. Tegennatuurlijke relaties worden kerkelijk ingezegend en de heilige huwelijks staat miskent.

Al deze onderwerpen laten hetzelfde beeld zien. De moderne mens onderwerpt zich niet meer aan het gezag van God en Zijn Woord. Ons land is God kwijt. Wij zijn autonome mensen geworden.

Op juist dit punt raken we de diepste overtuiging van de reformatoren. In de Reformatie wordt de autonome mens het zwijgen opgelegd. Hij wordt in al zijn nietigheid gesteld voor het aangezicht van de levende God, coram Deo. Calvijn weidde er een heel hoofdstuk aan in zijn Institutie (III,12). 'Dat wij onze harten tot Gods rechterstoel moeten opheffen...' En dan volgen er zinnen die aan moderne mensen van de 21e eeuw gericht zouden kunnen zijn. De mens heeft een te hoge dunk van zichzelf. Deze aanmatiging moeten wij verliezen, zegt de reformator. Onze mond moet gestopt worden. Wie zal zich met een gerust hart voor Zijn troon durven stellen, vraagt Calvijn zich af. Alleen waar de mens leert buigen voor de hoge God, krijgt het kruis van Christus waarde.

Moge deze diepe overtuiging van Luther en Calvijn bij de herdenking van de Reformatie op de voorgrond staan. Zeker, het is niet eenvoudig om voor deze zaken aandacht te vragen in een zo gesecculariseerde tijd als de onze. Het lijkt veiliger de Reformatie als een cultuurverschijnsel op de markt te brengen? Laten we die kant niet uitgaan. Het doet aan de worsteling van de Reformatoren geen recht. Zij hebben de goede strijd gestreden en het geloof behouden, zoals we dat op indrukwekkende wijze horen van Guido de Brès. Op 31 mei 1567, drie uur voor zijn terechtstelling, nam hij afscheid van zijn medegevangenen, en sprak: 'Mijn broeders, ik ben vandaag ter dood veroordeeld vanwege de leer van de Zoon van God. Geloofd zij Hij! Ik ben zeer verheugd. Heb goede moed en wees standvastig! Het is alsof mijn geest vleugels heeft om ten hemel op te vliegen, omdat ik vandaag ben uitgenodigd voor de bruiloft van mijn Heere, de Zoon van mijn God!'

(wordt vervolgd)

'Want Hij is onze Vrede'
Efeze 2:14

De Middelaar is de vrede van Zijn Kerk. Daarom mag Hij ook Vrede genoemd worden. 'Vrede' is de centrale gedachte in dit Schriftgedeelte. Er wordt drie keer over gesproken. We lezen in het veertiende vers: 'Hij is onze vrede'. Christus is de Auteur van de vrede. Paulus vervolgt in het vijftiende vers: 'vrede makende'. De Middelaar heeft niet alleen de vrede verworven, maar Hij maakt ook de vrede. En tenslotte lezen we in het zeventiende vers: 'vrede verkondigd'. De Middelaar is ook de Verkondiger van de vrede. De kanttekening wijst op de verschillende zijden van de vrede: 'Dat is, oorsprong en oorzaak van onzen vrede, zo tussen God en de mensen, als tussen de mensen zelf, namelijk Joden en heidenen'.

In de eerste plaats mogen we bij deze Naam denken aan de vrede met God. Eenmaal was het volkomen vrede met God. Door de zondeval is die vrede totaal verstoord. De schuld daarvan ligt bij de mens, die aan God de oorlog heeft verklaard. Er is vijandschap tussen God en de mens om der zonde wil. De Middelaar heeft aan het kruis de vijandschap gedood. Hij heeft de vijandschap in het vlees teniet gemaakt. Zo heeft Hij vrede gemaakt door Zijn Middelaarsbloed. Daar hebben de engelen al van gezongen in velden van Efratha. Die vrede met God is alleen in Christus te verkrijgen en wordt alleen in de gemeenschap met Christus ervaren.

In de tweede plaats mogen we denken aan de vrede in de Kerk. De verzoening van Christus maakt ook vrede tussen Jood en heidenen. We lezen in het 15e vers: 'En opdat Hij die twee in Zichzelf tot een nieuwen mens zou scheppen, vrede makende'. Het kruis van Christus brengt Jood en heiden bij elkaar. Waren zij dan gescheiden? Er stond eerst dikke een muur tussen hen in, namelijk de wet der geboden in inzettingen bestaande. Die muur der ceremoniën heeft de middelaar afgebroken en iets nieuws geschapen. De ceremoniën zijn vervuld. Het voorhangsel is gescheurd. Het Borglijden van Christus bracht de Bruidskerk van Jood en heiden bijeen.

Helaas lopen er ook nu nog vele scheuren door de Kerk. De Heere moge bijeenbrengen wat bijeen hoort. Wat ons op aarde niet lukt, zal door de Vredevorst worden bereikt.

In de derde plaats mogen wij denken aan de persoonlijke vrede in het hart. De Middelaar is ook de Vredeverkondiger. Christus past die verworven vrede ook toe. Dat wordt hier een verkondigen genoemd. Er staat in vers 17: 'En komende heeft Hij door het Evangelie vrede verkondigd u die verre waart, en dien die nabij waren. Die verre waart (de heidenen) en Die nabij waart (de Joden) hebben beiden hetzelfde nodig.

Christus wil dezulken vrede verkondigen. O, mogen wij dat weten uit ons eigen leven? Zo sprak Hij tot Zijn discipelen: 'Mijn vrede geef Ik u, Mijn vrede laat Ik u'. In Hem geldt zelfs van de verkoren heidenen: 'niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods'.

Tussen de vuren

Vanwege zelfmoordacties, bom-aanslagen en andere explosies van geweld staat Irak al jarenlang in het centrum van de belangstelling. Het land waar eens het paradijs lag, is daar nu wel heel ver van verwijderd. Zo zijn er al veel meer Amerikaanse soldaten gesneuveld na afloop van de succesvolle oorlog tegen Saddam Hoessein, dan tijdens die oorlog het geval was.

Het meeste geweld in Irak vindt trouwens plaats tussen soennieten en sjiieten. Tussen moslims onderling dus. De soennieten, die vroeger in Irak de baas waren, kunnen het niet verkroppen dat nu de sjiietische meerderheid het heft in handen heeft.

In Irak wonen echter niet alleen moslims, er is daar ook een christelijke minderheid. Dat geldt trouwens voor meer landen in het Midden-Oosten. In Egypte neemt de Koptische kerk een niet te verwaarlozen plaats in. In Saoedi-Arabië daarentegen is het openlijk belijden van de christelijke religie niet toegestaan. Een land als Turkije kende vroeger omvangrijke christelijke minderheden. Maar na de massamoord op de Armeniërs tijdens de Eerste Wereldoorlog en de bevolkingsruil in de jaren twintig van de vorige eeuw, zijn daar maar heel weinig christenen meer overgebleven.

Toch was in een ver verleden het Midden-Oosten een bolwerk van het christendom. Het is nog altijd een intrigerende vraag hoe het mogelijk is geweest dat in betrekkelijk korte tijd de islam daar de plaats van de christelijke kerk wist in te nemen. Kwam dat vooral door de strijd lust en het religieuze fanatisme van de aanhangers van Mohammed, die vanuit de Arabische woestijn kwamen aangestormd? Of had het ook te maken met de innerlijke zwakte van de christelijke kerk in deze gebieden? Op de concilies had uiteindelijk de orthodoxe leer wel gezegevierd, maar onder de bevolking vonden de afgewezen ketterijen nog veel weerklank. Grote groepen voelden weinig band met de officiële kerk en de christelijke machthebbers. Met name in Egypte was dat zo.

In ieder geval is het een waarschuwing voor ons. Wat uiterlijk sterk lijkt en geacht wordt de eeuwen te verduren, ook op het terrein van kerk en godsdienst, kan van binnen zwaar vermolmd zijn en op het onverwachtst omvallen.

Tweederangs positie

In de veroverde gebieden zetten de nieuwe islamitische machthebbers de christelijke bevolking fors onder druk om tot de islam over te gaan. Moordpartijen waren daarbij geen uitzondering. In andere gevallen werd het geaccepteerd dat men christen bleef. De Turken kenden meer tolerantie dan de papisten, zo werd in de tijd van de Reformatie terecht geconstateerd.

Maar christenen (en joden) namen in moslimlanden wel een tweederangs positie in. Zo moesten ze extra belasting betalen. Aan die achterstandpositie konden ze alleen ontkomen door zich te bekeren tot de islam. Omgekeerd moesten ze het niet wagen om een moslim tot het christendom over te halen. Daar werd altijd heel vijandig op gereageerd.

In feite is dat nog steeds de situatie in de islamitische wereld, al is het ene moslimland het andere niet. Na de dekolonisatie kwam vaak een door de westerse wereld beïnvloede elite aan de macht. Strengere moslims waren dat meestal niet. Sommigen zochten na verloop van tijd zelfs aansluiting bij het communistische blok. Het marxistische atheïsme namen ze uiteraard niet over, maar ze hadden ook geen enkele behoefte om de sjaria in te voeren. Christenen hadden het onder deze regimes veelal niet slecht, aangenomen dat ze zich niet bij de politieke oppositie aansloten.

Onder de dictatuur van Saddam Hoessein was de positie van de Iraakse christenen duidelijk beter dan nu. Koerden en sjiieten hadden meer van hem te vrezen. Die vormden immers een gevaar voor zijn regime. Zijn minister van Buitenlandse zaken, Tariq Aziz, was christen. Saddam handhaafde de orde in Irak met harde hand. De kerken hoefden niet beducht te zijn voor terreuracties door fanatieke moslimmilities.

Terreuracties

Dat is nu wel anders geworden. Op de laatste zondag van oktober werden ruim honderd kerkgangers door moslimterroristen in gijzeling genomen. Bij de bevrijdingsactie die daarop volgde, kwam de helft van hen om het leven. Anderen raakten zwaar gewond. De aanslag werd opgeëist door een radicale moslimorganisatie die banden heeft met al-Qaida. Later werd een verklaring uitgegeven waarin men stelde dat de islamitische strijders voortaan alle christelijke kerken en centra als hun legitieme doelen zullen beschouwen.

Geen wonder dat steeds meer christenen uit Irak wegtrekken. Hun aandeel in de bevolking is nu nog maar een kwart van wat het een generatie geleden was. Die terugloop geldt trouwens ook voor Libanon en de Palestijnse gebieden. De christenen in het Midden Oosten zitten tussen de vuren: tussen soennieten en sjiieten, tussen Israël en de Palestijnse autoriteiten, tussen Amerika en de islamitische wereld.

Onder de moslims worden, van Marokko tot Indonesië, de fundamentalistische krachten steeds sterker. Zij gaan steeds meer het overheidsbeleid bepalen. Daardoor neemt de ruimte voor christenen af. Bijvoorbeeld om een nieuwe kerk te bouwen. Of om zich aan de ramadan te onttrekken of om alcohol te drinken. Nu wordt, als het goed is, het eerste als een groter probleem gevoeld dan het laatste, maar het zijn allemaal symptomen dat de islam geen andere opvattingen en geloven naast zich duldt. Bij ons spreken over de islam zullen we dat intolerante karakter niet moeten verzwijgen of bagatelliseren.

Evenzeer moeten we ons realiseren dat ook in het Midden-Oosten de christenen een zeer gevarieerd geheel vormen. De aangevallen kerk in Bagdad was van de syrisch-katholieken. Dat is een Arabisch kerkverband dat in de loop der eeuwen het pauselijk gezag aanvaard heeft en in de gemeenschap van de Rooms-Katholieke Kerk is opgenomen. Daarbij behield het wel de vrijheid om de eigen liturgie en kerktaal te blijven gebruiken. Ook in Oost-Europa treft men kerken aan die zich op die manier onder het gezag van de paus hebben gesteld. Ze worden aangeduid als de geünierde kerken.

Daarnaast zijn in het Midden-Oosten de oosters-orthodoxe kerken van betekenis. In Irak zijn er ook nog de Nestorianen, aanhangers van de Syrische

monnik Nestorius, die in de vijfde eeuw op de concilies van Efeze en Chalcedon veroordeeld werd vanwege zijn opvattingen over de twee naturen van Christus. Nestorius scheidde die twee naturen al te zeer. De Koptische kerk in Egypte is daarentegen monofysitisch. De menselijke natuur van Christus is dan opgegaan in de goddelijke. Het concilie van Chalcedon wees ook deze leer af.

Broeders en zusters?

Bij al het medeleven dat er mag zijn met de slachtoffers van de aanslag van eind oktober in Bagdad, moeten we wel bedenken dat het hier gaat om christenen waar wij theologisch en geestelijk gezien ver vanaf staan. Dat geldt immers voor de rooms-katholieken hier, maar evenzo ook voor de Iraakse volgelingen van de paus.

Er is nogal eens de neiging, ook in de gereformeerde gezindte, om over die verschillen makkelijker te denken als het situaties ver weg betreft. Daarmee houden we echter onszelf voor de gek. Zonder dat men zich grondig in de situatie verdiept heeft, wordt lichtvaardig gesproken over onze broeders en zusters in Christus, waarmee we ons diep verbonden zouden moeten voelen. Alsof dat een vanzelfsprekendheid is! Maar wie dat hier niet zijn, zijn het ook elders ter wereld niet. Dat

geldt niet alleen ten opzichte van de rooms-katholieken, maar ook voor veel protestanten. Voor God maakt het niets uit of we in Nederland wonen, in Nepal of in Nicaragua. In alle gevallen geldt dat een mens alleen uit genade zalig kan worden en niet door de werken. En hier en elders moet gezegd worden dat een mens daar nu zelf de grootste vijand van is.

Dat neemt niet weg dat we aandacht moeten hebben voor de moeilijke positie van de christenen van onderscheiden signatuur in de wereld van de islam. In een land als Irak zijn hun leven niet zeker. Dat geldt niet al-

leen voor ex-moslims die christen zijn geworden. Die lopen in heel de islamitische wereld gevaar. Maar in Irak richt het geweld zich nu ook tegen de eeuwenoude christelijke gemeenschappen.

Daar zal de Nederlandse regering rekening mee moeten houden in haar asielbeleid. Het leven in Irak is voor niemand erg aantrekkelijk, maar christelijke asielzoekers uit dat land hebben extra reden om zich bedreigd te voelen. Die hebben dan ook recht op extra bescherming.

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

6

De Jakobs ladder

'En van hem werd gezien een engel des Heeren, staande ter rechter zijde van het altaar des reukoffers'

Lukas 1:11

Gabriël en Zacharias

Jaren hebben Zacharias en Elizabet uitgezien naar de komst van een zoon. Samen hebben zij erom gebeden, dag aan dag. Maar de jaren

vergleeden, totdat de tijd gekomen was dat alle hoop hen ontvallen was. Terwijl anderen hun jonge kinderen uitzonden als een kudde (Job 21:11), gold van dit godvruchtige echtpaar: zij hadden geen kind.

Psalm 128 was hun bekend. Dat lied waarin een iegelijk die de Heere vreest welgelukzalig wordt geprezen - want:

Even maar.....

De tocht duurde lang. Aan de bossen leek geen eind te komen. De weg werd slechter. Hier en daar een huisje. Steeds bouwvaltiger. Is dit ook Amerika? Jawel, dat bleek toen we uiteindelijk de oude negerbevolking ontmoetten. In onvervalst Amerikaans heetten ze ons welkom. De deuren van het houten gebouwtje stonden al open. De bijeenkomst begon. Krakerig gezang uit oude negerkerken. Het Woord gaat open. Een gebed. En dan begint de prediker: 'U weet...'. Hij verhaalt van een markt waar van alles te koop is. Heel beeldend wordt het verteld. Ieder prijst luidkeels zijn koopwaar aan. De donkere ogen in de diep gerimpelde gezichten beginnen te glanzen. Er komt beweging onder

de luisteraars. Ja, ja! Ze voelen zich duidelijk aangesproken. Dit is hun leefwereld. Dat zult u ook wel eens hebben in de kerk. Zich aangesproken voelen. Hier gaat het over mij. Dat bindt u aan de kerk. Dan bent u er weer, twee keer op zondag, ook doordeweeks als er kerk is. Mensen uit de wereld begrijpen het niet. Wat doet u daar eigenlijk in de kerk? Dat is moeilijk uit te leggen. We bidden...Niet begripende reactie: iedereen z'n ogen dicht?? We zingen...Reactie: allemaal tegelijk?? Eén man vertelt iets uit de Bijbel....Verbaasde reactie: een úúr lang?? Dit past niet in de denkwereld van de wereld. Daar is immers het motto: Geniet van het leven, het duurt maar even. Dat is niet uw leefwereld.

Getroffen

U voelt zich in de kerk aangesproken, dat is gelukkig. U kunt zich ook geráákt voelen. Dat gaat dieper. Een traan in het oog. Zegt God dit over mij? Het is als met een kogel. Als hij op korte afstand voorbij schiet, schrikken we. Als hij uw arm raakt doet het flink zeer. Maar als hij het hart raakt is het dodelijk. Zo is het met het Woord: aangesproken, geraakt, getroffen. Dan sterven wij...aan de zonden, aan onszelf. Dán verhaalt de prediker onder de oude negers van de Parel op de markt. Het wordt stil in het gebouwtje. De Parel glanst, tegenover zwarte zondaarsharten. Christus roept: Hoort naar Mij en uw ziel zal leven! (Jes. 55:2-3)

zijn huisvrouw zal wezen als een vruchtbare wijnstok aan de zijde van zijn huis, en zijn kinderen als olijfp planten rondom zijn tafel. Maar voor deze man en zijn vrouw, die beiden rechtvaardig waren voor God, kwam dit 'welgelukzalig' niet. Zij hadden geen kind: niet één, zoon noch dochter. Dienaangaande bleef het stil in hun woning.

Wel was hun huwelijk gezegend met wederzijdse liefde. Ja, de geestelijke band door de genade in hun harten gewerkt, was sterk. Toch, het kruis dat zij te dragen hadden was zwaar. Het ging immers niet alléén en zelfs niet voornamelijk over het missen van de oudervreugde. Naar de aard van de oudtestamentische bedeling was het uitwendige een beeld van het geestelijke. Het erfdeel der vaderen was voor de ware Israëliet een onderpand van het hemelse Kanaän. En de kinderzegen was voor het ware geloof een genadebewijs dat de Verbonds-God hun God wilde zijn. Daarvan had de Heere gezegd: 'Indien gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn geboden houden en die doen zult...Ik zal Mij tot u wenden en zal u vruchtbaar maken en u vermenigvuldigen, en Mijn verbond zal Ik met u bevestigen...en zal u tot een God zijn...' (Lev. 26:3,9,12). Maar zie, nu werd aan Zacharias en Elizabet deze belofte niet vervuld. Hen werd een kind onthouden. Geen zoon van Zacharias en Elizabet zou het priesterambt bedienen voor God.

Geen kind. Geen Kind?

Betekenisvol waren hun namen. Zacharias, dat is: de Heere gedenkt, namelijk aan Zijn verbond. En Elizabet, dat is: God is mijn eed, of de God des eeds. De trouwe Verbonds-God, Die in de beloofde Messias Zijn welbehagen tot zaligheid van Zijn uitverkorenen verheerlijkt. Dat Evangelie werd in de dienst der schaduwen zichtbaar gepredikt. Door genade was het Zacharias en Elizabet geopenbaard. Wedergeboren tot een levende hoop, wisten zij van verlorenheid en schuld én van het aanschouwen van de lieflijkheid des HEEREN in Zijn tempel. Zonder voldoening geen verzoening. Maar er zou een Rijsje voortkomen uit de afgehouden tronk van Isaï - zie, een Koning zal regeren in gerechtigheid!

In de harten van Zacharias en Elizabet was het uitzien naar de komst van de Beloofde aan de vaderen. Naar het opgaan van de Zon der gerechtigheid, Die verschijnen zou dengenen die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods (Luk. 1:79). O Heere, vertoef niet! Maar ach, zij hadden geen kind. De God

des eeds en des verbonds verwaardigde hen niet mee te bouwen in de geslachten aan Israëls grote toekomst. Wat kon hen dat terneer drukken. Alsof hen werd toegeroepen: U hebt geen deel aan het Zaad der vrouw, aan het Kind. Voor u geen welgelukzalig, gij hebt geen heil bij God!

Versmaadheid onder mensen

Donker was het in die dagen; het waren de dagen van Herodes. Donker vaak ook in het hart van deze kinderen des lichts. Er was een strijd inwendig waartegen zij geen kracht hadden. Een veroordeling die zij niet konden tegenspreken. Bij dat alles kwam ook nog eens smaadheid onder de mensen (vs.25). Zoals eenmaal Sara veracht werd door Hagar en Hanna getergd door Peninna, zo las Elizabet minachting in de ogen van sommige moeders (Gen. 16:4, 1 Sam. 1:5,6, Luk. 1:25). Alsof zij een Michal was.

Alsof er een verborgen zonde zou wezen, waarom God strafte. Alsof de he-

Christus door de ladder verbeeldt, is Dezelfde van Wie alles in het heilige zichtbaar sprak.

mel bewees dat het rechtvaardig-zijn van dit echtpaar maar schijn was. Versmaadheid onder de mensen - de hand des Heeren is tegen hen uitgegaan!

En inderdaad, het klopte niet. Naar mate de jaren verstreken, was deze pijn al smartelijker geworden. Voor Elizabet, die onvruchtbaar was. Voor Zacharias, die met duizend doden van tijd tot tijd naar Jeruzalem ging om zijn priesterambt te bedienen. Wat kon het inwendig stormen als hij het brandofferaltaar reinigde of de offerdieren slachtte. Geen geheiligd nageslacht van hem zou staan tussen de Heere en Zijn volk. Integendeel, deze priestertak van Aärons huis had God met Eigen hand afgehouden van Zijn heiligdom.

Onverhoord was zijn gebed dat hij in het bijzijn van Elizabet had gebeden, dag aan dag, jaar in jaar uit. Telkens had Elizabet hem dezelfde woorden horen gebruiken. Dikwijls was Zacharias moe geweest van zijn eigen smeking. Vaak had hij zich voor zijn gebedsarmoede geschaamd voor God en zijn vrouw. En nu hij oud geworden was en Elizabet ver op haar dagen, was het gebed verstomd. Alle verwachting was vergaan. Er was een doorn in het vlees die zou

blijven steken. Kinderloos zouden zij uit dit leven heengaan. Schenen Gods barmhartigheden jegens hen niet toegesloten door toorn?

Hebt ook u het Kind niet? Is uw ziel neergebogen en moe van de doodslagers? Bent u ook wel door brandend heimwee als verteerd geworden, maar: niet het Kind ontvangen? Loopt u geestelijk onvruchtbaar over de aarde, als een afgehouden tronk? Is het onmogelijk geworden? O, schep moed uit de behoudenis van Zacharias en Elizabet. De Verbonds-God had hun smeking niet weggeworpen, maar bewaard. En de lofzang van de vader van Johannes is opgeschreven, opdat ze blijvend zou klinken op de aarde. Als wij aan een eind zijn, staat God op. Hij zal u helpen, u die nu klaagt. Want werkelijk, Johannes, dat is: de Heere is genadig!

Door het lot was Zacharias aangewezen 'dat hij zou ingaan in de tempel des Heeren om te reukofferen' (vs. 9b). Dat hem dit te beurt viel, heeft hem verootmoedigd en verheugd. Het aantal priesters was namelijk in zijn dagen zo groot dat een priester dit bijzondere ambts-werk maar één keer mocht doen.

Tot nu toe was het Zacharias voorbij gegaan. Alsof de Heere hem daartoe niet wilde verwaardigen. Want het lot wordt in den schoot geworpen, maar het gehele beleid daarvan is van den HEERE (Spr. 16:33). Zou het nog wel ooit gebeuren? Geloof het, deze godvrezende dienaar was een beproefd man. Maar nu! Dit was een dag die de Heere gemaakt had. Israëls God wist van hem af!

Het volk in het voorhof ziet Zacharias gaan: blootsvoets, in zijn wit kleed, de priestermuts op zijn hoofd en de langwerpige gouden reukschaal in zijn hand. Terwijl op het brandaltaar het offer door het vuur wordt verteerd, beklimt hij de trappen van het heiligdom om de tempel in te gaan. De menigte breidt de handen uit naar de hemel, biddende. De God van Abraham, Izak en Jakob zij hen genadig en zegene hen! Waren Anna en Simeon er ook? In elk geval was er te midden van de schare een overblijfsel dat de verlossing te Jeruzalem verwachtte (Luk. 2:37,38).

Vol eerbied, met kinderlijk beven betreedt Zacharias het heilige. Hij is er vaker geweest om priesterwerk te verrichten, maar ditmaal... Rechts liggen de toonbroden, keurig gerangschikt. Van de linkerzijde doorstraalt het zuivere kandelaarslicht het heiligdom. Voor hem ziet hij het gouden reukofferaltaar, dicht bij het machtige, schitterende voorhangsel dat scheiding maakt tussen het heilige en het binnenste hei-

ligdom. Op het wierookaltaar gloeien vurige kolen, genomen van het brand-offeraltaar. Zacharias schudt reukwerk-korrels er op uit. Rookwolkjes kringelen omhoog. Terwijl Zacharias bidt, wordt het stille heiligdom vervuld met een lieflijke geur. Dat alles is een zinnebeeld van de gebeden van het volk, geheiligd door het altaar - overgenomen en gereinigd door de grote Hogepriester, Die voor Zijn volk bidt.

Wilde Zacharias juist terugkeren, het heilige verlaten om het volk te zegenen (Num. 6:24-26)? We lezen: 'En van hem werd gezien een engel des Heeren, staande ter [rechter]zijde van het altaar des reukoffers' (vs. 11).

Overeenkomst

Let er ondertussen op dat er een tref-fende overeenkomst is tussen Jakobs droom te Bethel en Zacharias in het heilige. Jakob zag dat de Heere stond

op de ladder, Dezelfde Die in Zijn heiligdom woont. Christus door de ladder verbeeldt, is Dezelfde van Wie alles in het heilige zichtbaar sprak. Op de ladder klommen engelen Gods op en neder, in het heilige waren de afbeeldingen van de cherubijnen.

God en Christus en de engelen zijn één! Maar -o wonder- tot die eenheid behoort óók Gods uitverkoren geslacht. Jakob was een kind van God; hém werden de geheimen van de genade door middel van een droom geopenbaard. En het heilige waarin Zacharias in zijn dienstwerk het volk vertegenwoordigde? Het was een beeld van het jakobsvolk, van de strijdende kerk - van het koninklijk priesterdom! En van hem werd gezien een engel des Heeren...

(wordt vervolgd)

Genemuiden,

ds. C. Hogchem

"Wegwijzer" (Bijbels dagboek voor jongeren vanaf 16 jaar); uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 9789033609152; 380 blz.; € 13,90.

Dankzij de medewerking van 27 predikanten van de Gereformeerde Gemeenten is dit dagboek tot stand gekomen. Per week wordt één persoon uit de Bijbel of een Bijbels thema behandeld. Om voor twee weken veertien korte stukjes te schrijven, die ook nog begrijpelijk zijn en een boodschap bevatten, dat lijkt eenvoudig, maar moet de nodige inspanning hebben gekost. Het resultaat mag er zijn. De stukjes zijn geschreven als een uitleg en als een handreiking om het Bijbelgedeelte te lezen dat bij iedere dag wordt opgegeven. Ook is uit ieder stukje één zin of regel onderaan de bladzijde geplaatst. Deze regel bevat de kern van het stukje en nodigt uit om te gaan lezen.

Toen ik wat zat te lezen in het boekje, werd bevestigd wat er op de achterkant staat, dat het geschreven is uit betrokkenheid en liefde tot de jeugd. Inderdaad is dit dagboek een tastbaar bewijs dat onze medebroeders het ware zielenheil van onze jeugd ter harte gaat.

De lay-out van het dagboek is goed verzorgd, het is gedrukt op A5 formaat. Daardoor kan het gemakkelijk een plekje krijgen op het nachtkastje. Onze onrustige en gejaagde tijdgeest laat onze jeugd met heel veel dingen bezig zijn. In alle dingen die op hen afkomen moeten ze een houding bepalen. Het gevaar is groot dat ze met al hun bezig zijn het belangrijkste vergeten, namelijk te luisteren naar wat de Heere in Zijn Woord tot ons zegt en wat Hij van ons vraagt. Dit dagboek wil de jeugd brengen bij de belangrijkste levensvraag: Ben ik nog op de brede weg? Of mag ik uit genade weten op de smalle weg te zijn? Op die levensvraag kunnen onze jongeren alleen een antwoord vinden als ze leren omgaan met de Bijbel. En daar wil dit dagboek bij helpen.

Ik hoop dat dit dagboek op veel nachtkastjes van onze jeugd terecht komt. Ik hoop ook dat, aan het einde of aan het begin van iedere dag, niet als eerste (of als laatste) gekeken wordt op het mobieltje, maar gelezen mag worden uit dit dagboek. Wat zou het mooi zijn als door deze Wegwijzer onze jeugd zich aangespoord voelt om de Bijbel dagelijks zelf ter hand te nemen, met de bede in het

BOEKENNIEUWS

"De heerlijkheid van de Koning", ds. C. Sonneveld, 52 meditaties, 116 pagina's, uitgeverij Den Hertog Houten, ISBN 978 90 331 2352 8, € 13,90

De titel van deze meditatiebundel is ontleend aan de 34ste van de 52 meditaties, die gaat over Psalm 45:3 'Gij zijt veel schooner dan de mensenkinderen; genade is in Uw lippen uitgestort; daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid'. Deze woorden vormen niet slechts de titel, maar komen ook overeen met de kerninhoud van elke overdenking, die ongeveer drie bladzijden beslaat. Onze geliefde broeder uit het verre Canada begint passend met 'een bemoedigend woord aan het begin van het nieuwe jaar' naar aanleiding van Mat. 28 vers 20b: 'En zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld'. Vervolgens neemt hij ons ordelijk mee door het kerkelijk jaar tot in de Handelingen der apostelen. Daarna mediteert hij over de apostolische brieven, de Psalmen en een aantal oudtestamentische stoffen. Om dan vervolgens af te sluiten met: 'Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is

voorbij gegaan, zie, het is alles nieuw geworden (2 Kor 5:17)'. Kenmerkend voor deze aansprekende overdenkingen zijn: de gedegen Schriftuitleg, de warmte in het spreken naar het hart van Jeruzalem en de heldere stijl, waarmee de Heere onze broeder heeft begiftigd. Inderdaad, voorwerpelijk-onderwerpelijk, volgens de eis van de Heilige Schrift. Zó hoort het, zó mag dit zijn in deze uitgave. Het is me een vermaak ze bij u in te leiden. Tijdens het doorlezen moest ik denken aan zijn gebed door middel van de intredetekst in de gemeente van Krimpen aan den IJssel. Toen hij na negen 'tropenjaren' in Nigeria in 1990 de gemeente(n) in het vaderland ging dienen: 'En ruk het woord der waarheid van mijn mond niet al te zeer, want ik hoop op Uw rechten (Psalm 119:43)'. Blijkens deze overdenkingen heeft de Heere in Zijn eenzijdige trouw om Immanuël dit gebed willen verhoren. Dat geeft moed en ruimte! Want over de heerlijkheid van deze beminlijke Koning raken we nooit uitgesproken. Zeg eens dat het niet waar is.... Lees de keurig verzorgde uitgave zelf maar en geef die in deze weken aan een ander.

Klaaswaal,

ds. G. J. van Aalst

hart: 'maak in Uw Woord mijn gang en treden vast'. Ik hoop dat veel jongeren dit dagboek krijgen of zelf aanschaffen. De prijs hoeft geen bezwaar te zijn. Als in de stilte van de slaapkamer een jongere via dit dagboek met de geopende Bijbel terecht komt op de knieën voor zijn of haar bed, dan is de inspanning van 27 medebroeders rijk beloond!

Rijssen,

ds A. Schreuder

"Twaalf puriteinse meesterwerken", dagboek uit de geschriften van puriteinen; samengesteld door J.M. Vermeulen; uitg. Tekstservice Vermeulen, Meteren; 2010; ISBN 97890 78 164 09-8; € 26,50.

De markt voor dagboeken lijkt onverzadigbaar. "Twaalf puriteinse meesterwerken" bevat een waardevol dagboek dat is samengesteld uit de kleinere geschriften van Boston, Bunyan, Erskine, Goodwin, Gray, Henry, Hooker, Love, Meade, Owen, Shepard en Watson.

De samensteller, J.M. Vermeulen, beoogt hiermee om hun geschriften in de vorm van een dagboek toegankelijk te maken. In een Woord vooraf geeft Vermeulen met recht aan dat er in de boodschap van deze twaalf puriteinen wel het nodige onderscheid valt te bespeuren. Bij Erskine, Boston en Gray ligt het accent nogal op de beloftenprediking. Hooker en Shepard (puriteinen uit New England) preekten meer afsnijdend. Watson en Love schaart hij onder de presbyterianen, Owen en Goodwin onder de congregationalisten of independenten, terwijl Bunyan een baptist was. Welaan, de discipelen waren bepaald ook niet allen eender.

Het boek is zorgvuldig samengesteld. Verschillende aspecten van het geloofsleven komen aan de orde. Erskine is vooral confronterend, Bunyan nodigend, Goodwin onderstreept de onmisbaarheid van het gebedsleven, Owen het voorrecht van het wandelen met God, en Meade de beproeving van het geloof.

Elke nieuwe maand is voorzien van korte levensschets en een portret van de predikant en een korte toelichting op diens boek. Ook zijn er foto's opgenomen van de plaatsen waar zij werkten en leefden. Een voorbeeldig dagboek.

Lieren,

J. van 't Hul

staf. Twaalf staven, van elke stam één. Het zijn dode stokken, zonder leven. De volgende dag blijkt dat de staf van Aäron bloeit en amandelen draagt, het teken dat Aäron door God Zelf gekozen was voor het priesterambt. Zo wil de Heere nog de ambtelijke staf van Zijn knechten doen bloeien en vruchten voortbrengen. Zij zijn wettig door de gemeente, mitsdien door God geroepen. Dan zullen de leden mogen plukken. Christus is de Getrouwe, Die garant staat voor de ambten en dode staven maakt tot een bloeiende staf.

Aan de staf van Aäron waren drie levensopenbaringen tegelijk: bloeisel (de kleine knopjes aan het begin van de lente), bloesem en vruchten (amandelen). In het natuurlijke leven komt het nooit voor dat alle drie levensopenbaringen tegelijk zijn, zo ook niet in het geestelijke. Maar met onze ambtelijke staf moet samengaan: jeugdige bloesem met rijpere vrucht. Er moet bloesem zijn in het vertroosten, vermanen, liefdevol onderwijzen en straffen, met mildheid van oordeel. En tegelijk vrucht: gerijpte levenservaring en mensenkennis. De hoogste vervulling van het ambt vinden we niet bij de mens, maar bij de Heere Jezus Christus, waarvan Aärons staf type was. Hij is de levende Staf Die doorgaat met Zijn werk voor dode staven. Mozes nam twaalf staven in één hand, dode staven, maar er was één levende die de andere staven bedekte. Bloei middenin de dorheid, wat een troost. Als we nu één bundel mogen zijn met de bloeiende staf. Zijn witte bloesem overschaduwde Gods knechten en gemeente beide en de rijpe vrucht van Zijn genade versterkte onze zielen opdat wij mogen komen tot enigheid des geloofs en tot de kennis van Christus. Na de preek spreekt de bevestiger een persoonlijk woord tot ds. De Waard en zijn gezin en tot de gemeente en wenst dat ook in de praktijk van het ambtelijke werk mag zijn: van onszelf droog en droog, maar als die Ene staf van de Heere Jezus Christus over de dode staf van ons leven heengelegd wordt, dan is er bloesem en vrucht.

Intrede

In de avonddienst doet ds. A.J. de Waard intrede. Eerst sprak hij een enkel persoonlijk woord waarin met verwondering getuigd werd met de psalmdichter "Heilig zijn, o God, Uw wegen". Het heeft mogen leiden tot het aan móeten en mógen nemen van het beroep naar de stadsgemeente van Utrecht.

De tekst voor de intrededienst was genomen uit Handelingen 4:12 "En de zaligheid is in geen ander, want er is ook onder de hemel geen andere naam die on-

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Barneveld-Centrum:

ds. A. Schot te Nunspeet;

Te Doetinchem:

ds. M. Joosse te Hendrik Ido Ambacht;

Te St. Annaland:

ds. C. Vogelaar te Zwolle;

Te Terneuzen:

ds. A.T. Vergunst te Carterton (N-Z);

Te Westkapelle:

ds. D. de Wit te Rijssen-West;

Te Wolphaartsdijk:

ds. G.J.N. Moens te Meliskerke.

BEDANKT

Voor 's-Gravenhage: ds. W. Silfhout te Capelle a/d IJssel-Middelwatering;

Voor Kampen: ds. P. van Ruitenburg te Chilliwack (Canada).

■ BEVESTIGING/INTREDE

DS. A.J. DE WAARD TE UTRECHT

25 AUG. 2010

Bevestiging

In de middagdienst bepaalt ds. J.S. van der Net de gemeente bij Numeri 17:5a "En het zal geschieden, dat de staf des mans, welken Ik zal verkoren hebben, zal bloeien". Het thema is: Het bloeiende ambt, uitgewerkt in drie punten: 1. Haar oorsprong; 2. Haar rijkdom; 3. Haar hoogste vervulling.

Uit de stam van Levi was het geslacht van Aäron door God uitverkoren tot de priesterdienst.

Andere geslachten van de stam van Levi zijn het niet eens met dit verschil in rang. Hoogmoed en vijandschap tegen de vrijmacht van God geeft onenigheid. De Heere geeft het teken van de bloeiende

der de mensen gegeven is door welke wij moeten zalig worden". In drie gedachten werd "de boodschap van de enige Naam tot zaligheid" overdacht. 1.De ernst van deze boodschap; 2.De noodzaak van deze boodschap; 3.De troost van deze boodschap.

Met betrekking tot deze tekst werd gewezen op het verband en de aanleiding van dit woord. Er is een groot wonder gebeurd waarvan in het voorgaande hoofdstuk te lezen is. Petrus en Johannes ontmoeten een ongelukkige man die aan het bedelen was. Petrus, als woordvoerder, mocht wijzen op de enige Naam tot zaligheid. Ze hebben ook in Naam van hun grote Zender een wonder verricht. Dit heeft tweërlei uitwerking. Vrucht: in vers 4 lezen we: 'En velen van degenen die het woord gehoord hadden, geloofden en het getal der mannen werd omtrent 5.000.' Maar ook vijandschap, haat, wrevel, ontevredenheid. De twee apostelen worden ter verantwoording geroepen. Doet u dat in uw eigen naam? In wiens Naam brengt u eigenlijk die boodschap? Wie geeft u het recht om over die Naam te spreken? Toen zeide Petrus, (en dan komt het) vervuld zijnde met de Heilige Geest. Dan komt de Heere er in mee en dan mag Petrus met vrijmoedigheid gaan wijzen op hetgeen zoals is samengevat in het tekstvers "en de zaligheid is in geen ander." Dat is de ernstige boodschap. Het grondwoord wijst op de diepe betekenis van redding, behoud, verlossing van de toekomstige toorn. Het is noodzakelijk dat we ontdekt worden aan onze vijandschap. We hopen van ganser harte dat de bediening van Gods Woord gebruikt zou mogen worden om te verbreken, om te wijzen op de ernst tegen die ene Naam tot zaligheid. Er is getrouwheid nodig om te wijzen op wie de mens is in zijn staat van nature, maar er is ook getrouwheid nodig om te wijzen dat buiten die Naam, u reizigers bent naar de eeuwigheid die wacht en dat geen zaligheid is buiten deze Naam. De ernst van die boodschap geeft ook de noodzaak aan dat die boodschap moet klinken. Want er is ook onder de hemel geen andere Naam die onder de mensen gegeven is. En daar zien we iets van de kern van de boodschap. Het is een gegeven naam. Het is Gods werk. Zoals staat in Handelingen 3:13: 'De God Abrahams en Izaks en Jakobs, de God onzer vaders, heeft Zijn Kind Jezus verheerlijkt.' God Zelf heeft in de eeuwigheid de weg uitgedacht, opdat er hier een volk zaligheid zou beërven op grond van recht. Dat heeft God gegeven. En dat is waar de apostel Petrus op mag gaan wijzen en dat is nog hoogst actueel. Met de wens dat in Utrecht dit wonder zal gebeuren.

Er is nog zaligheid te verkrijgen in die ene Naam. In Hem alleen, die grote Christus. Als Petrus in diepe ernst op de noodzaak wijst, weet hij heel goed wat hij zegt. Hij kent zichzelf. Dan komt er beweging met de hoorders. De grondtaal wijst ons op een Goddelijk moeten. Het is Gods wil. Ze moeten zalig worden, omdat het Gods werk is. Omdat dat Gods gebouw zal verrijzen, gegrond op dat vaste fundament Jezus Christus en Die gekruisigd. Daarom is dat moeten ook een troostvol woord voor een volk dat nooit kan bezien en dat zo van verre staat en van die gekroonde rieten zoals het in de Schrift klinkt. Er is doen aan voor zondaren bij God vandaan. Dan moet Zijn naam eeuwig de eer ontvangen. Na de bediening van het Woord sprak ds. De Waard woorden van dank tot personen en klonk het Eben-Haëzer: tot hertoe heeft de Heere ons geholpen. Ds. B. Labee hield een toespraak namens de classis Utrecht en de particuliere synode Noord-West en wees op Psalm 72:16 "Is er een handvol koren in het land op de hoogte der bergen, de vrucht daarvan zal ruisen als de Libanon; en die van de stad zullen bloeien als het kruid der aarde." Daarna sprak ouderling H. Brons namens gemeente en kerkenraad blijdschap en verwondering uit dat de gemeente opnieuw een eigen herder mocht ontvangen, van de Heere gegeven. Anna Maria van Schurman zei het toen ze de stad Utrecht voor een tijd moest verlaten en terugkeek: Utrecht, het is de plaats waar de Heere dienaren zond, waar door Gods Geest harten verbroken werden en gewezen werd op die Heilsfontein. De wens werd uitgesproken dat de Heere zo ook zijn arbeid zal zegenen. Ds. De Waard en zijn gezin werden welkom geheten en door de gemeente staande Psalm 119:9 toegezongen.

A. van der Heiden, scriba

■ VERSLAG JUBILEUMDIENST DS. J. MIJNDERS 30 AUGUSTUS 2010

'Geloofd zij God met diepst ontzag! Hij overlaadt ons, dag aan dag, met Zijne gunstbewijzen'. Met het zingen van Psalm 68:10 begon deze dienst, waan ds. J. Mijnders voorging. Het was zijn hartelijke begeerte om de daden des Heeren gedenken, in het bijzonder in Gods huis. Op 26 augustus 1970 werd ds. Mijnders bevestigd door ds. De Gier in Rijssen met de woorden: 'Zo is dan noch hij die plant iets, noch hij die nat maakt, maar God Die de wasdom geeft'. Het is zijn wens op dit fundament te mogen bouwen.

Dominee Mijnders kiest zijn tekst uit 1 Korinthe 15:10a: 'Doch door de genade Gods ben ik wat ik ben.'

De hoofdgedachte is: Alleen loutere genade.

Een drietal gedachten:

1. Vanwege die genade het eigendom des Heeren,
2. Vanwege die genade een geroepen knecht des Heeren en
3. Vanwege die genade de verkregen kroon des Heeren.

1^e gedachte: Het eigendom des Heeren. Paulus mag zich door genade geheel afschrijven. Hij mag zijn voeten zetten op de enige Rotssteen Jezus Christus. Het was de hartelijke begeerte van Gods knecht om goed van de Heere te spreken. In dit hoofdstuk haalt hij een aantal voorbeelden aan dat Christus is begraven, maar ook is opgestaan. Paulus, die zich de minste van de apostelen acht, heeft genade gekregen van God. In ongerechtigheid geboren. Zijn verstand was verduisterd. Maar God van de hemel grijpt in. Dan wordt Paulus overwonnen en wordt hij van een vervolger een volgeling. Het eigen ik wordt ontroond. Daar gaat zo'n volk de binnenkamer in en gaat God om genade bidden. Kom jong en oud, is dit de zaak die u bekend is? Het woordje 'doch' wijst op het feit dat Paulus teruggedleid wordt, zijn gedachten gaan terug. De Heere is mij verschenen van verre tijden. De Heere heeft een zwarte bruidskerk liefgehad! Zo mag ook ds. Mijnders terugzien naar 68 jaar geleden, toen hij 21 jaar was. Dan mag hij eerlijk bekennen om de minste te zijn en spreken van Goddelijke genade. Dat was het jaar van het welbehagen des Heeren. Nu mag hij 40 jaar in de ambtelijke bediening zijn. 'Doch door genade Gods ben ik wat ik ben.' Genade is op Uw lippen uitgestort. Dominee wenst dat dit de vrucht is van het samenzijn op deze middag. Door deze weg krijgt de inhoud eeuwigheidswaarde. Het volk van God wordt begerig gemaakt naar de Persoon van Jezus, de bediening van Jezus, het eigendom van Jezus. Hij spreekt: Ik zal Borg voor hen zijn. De toepassing voor de kerk is dan verwondering en aanbidding.

2^e gedachte: Een geroepen knecht des Heeren. Paulus is Mij een uitverkoren vat. Een geroepen knecht door genade. Als dit bij vernieuwing levend wordt, moet Paulus hier over spreken. Het is alleen genade. Veertig jaar geleden heeft ds. Mijnders dit zo ervaren: Sterven aan mijzelf en leven uit de gezegende Levensvorst. Hij mag weten een geroepen knecht des Heeren te zijn. Hij kan niet onder woorden brengen wat het woordje 'genade' betekent. Toch moet dit wel de

roeping van Gods knechten zijn. Mijn genade is u genoeg! In de achterliggende 68 jaar mag daar ook van gewaagd worden. Toch moet hij ook zeggen dat hij er veel meer over had moet zeggen. Het is de genade Gods. Het onder woorden brengen van genade brengt ook met zich mee de inleving van de doodstaat van zichzelf. Zo ervaart Gods kerk dit. Een kind des Heeren leert om de grootste der zondaren te zijn.

3^e gedachte: Een verkregen kroon. Paulus heeft de goede strijd gestreden, ik heb de loop beëindigd, ik heb het geloof behouden en voorts is mij weggelegd. Als je geen hoop meer hebt, kom in je in de wanhoop terecht. Maar volk des Heeren, je mag toch wel eens over de puinhopen heen kijken?

Als ik nooit uitzicht had op datgene wat Hij weggelegd heeft voor degenen die Hem vrezden, ik was vergaan in smart en rouw. Dit is de wil des Vaders die Mij gezonden heeft, dat al wat Hij Mij gegeven heeft, ik daaruit niet verlieze, maar hetzelfde opwekke ten uitersten dage.

De kroon is een teken van koninklijke waardigheid en bestemd voor koningskinderen. Wie zijn die koningskinderen? Die mogen hebben leren: door de genade Gods ben ik wat ik ben.

Nu gaat de kerk des Heeren een goede toekomst tegemoet. Het Godswerk en het verheerlijken en het toebrengen van die genade gaat door, dwars door het wereldgebeuren heen. Dominee eindigt met Openbaring 22 het laatste vers: De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.

Na deze dienst spreekt ds. Mijnders zijn kinderen en (achter)kleinkinderen toe. Hij gewaagt van de lege plaats in zijn huis. Toch mag hij zeggen dat zijn vrouw door, in en over de Jordaan is gekomen. Hij wenst allen die genade des Heeren toe.

Daarna wordt ds. Mijnders nog toegeproken door ds. F. Mulder als consulent van de gemeente van Veenendaal en ds. L. Blok namens de predikanten.

Na de dienst overhandigt ds. J. Schipper het boek 'De roos van Saron'. Ds. Mijnders heeft deze tien preken over Hooglied gehouden in Veenendaal. Vervolgens was er gelegenheid voor de genodigden om dominee Mijnders te feliciteren met zijn ambtsjubileum.

Kerkenraad Geref. Gemeente Veenendaal

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS KAMPEN 7 OKT. 2010 TE KAMPEN

Ds. J. van Belzen, consulent van de roepende kerk van Lelystad, opent de verga-

dering met het laten zingen van Psalm 107 vers 5. Hierna leest hij 1 Koningen 17 vers 8 t/m 16. De tijdelijke preses gaat hierna voor in gebed. Als te memoreren zaak noemt hij o.a. dat op 3 september 2010 de uitgebreide zalen van het kerkgebouw van Zwolle officieel in gebruik genomen zijn.

Hierna mediteert ds. Van Belzen n.a.v. het voorgelezen Schriftgedeelte over Elia die naar de weduwe te Zarfath werd gezonden.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. C. Hogchem, assessoren: ds. J. van Belzen en ds. C. Vogelaar, scribae: ouderlingen J. Bonnhof en F.J. Verweij, quaestor: ouderling J. van Buuren. Ingekomen is een verzoek van de Classicale Evangelisatie Commissie om de voorgestelde samenstelling van de commissie en het rooster van aftreden van de commissieleden goed te keuren. Besloten wordt de CEC te laten bestaan uit 5 ambtsdragers uit de classisgemeenten, en daarnaast uit evangelist De Visser en de algemeen secretaris van het deputaatschap Evangelisatie. Verder wordt besloten dat vanaf 2011 de leden periodiek aftredend zijn op alfabetische volgorde van de thuisgemeente, zulks met inbegrip van de voorzitter.

Naar aanleiding van de bespreking van het rapport van de classisdiakenen wordt aan de classisdiakenen gevraagd een oproep te doen voor meer gezinnen die zich beschikbaar willen stellen als opvang- of pleeggezin.

Eén van de classisgemeente verzoekt de classis om een commissie moderne media in te stellen om de classisgemeenten initiatieven aan te reiken voor een voortdurende bewustwording. Deze commissie zou ook een deskundige hulp- en informatiefunctie moeten hebben.

Niet elke gemeente beschikt over voldoende expertise. Een classiscommissie kan dan adequaat hulp verlenen in individuele gevallen en ook voorlichting geven als men daar om vraagt. Het is dus bedoeld als aanvulling en niet in plaats van het werk dat landelijk al gebeurt zoals vanuit de Jeugdbond en de commissie Moderne Media.

Aan Genemuiden wordt gevraagd voor de volgende classisvergadering een taakbeschrijving te maken voor een eventuele classicale commissie. Dan kan de classis beoordelen in hoeverre die taken een noodzakelijke aanvulling betreffen op het werk dat reeds gedaan wordt. Er wordt gewezen op het belang vanuit de prediking de gevaren van de moderne

media te blijven benoemen en dit ook op de huisbezoeken ter sprake te brengen.

Eén van de classisgemeente vraagt de classis met een kanselboodschap te komen met een ernstige en bewogen oproep tot bekering vanwege de vloedgolf van wereldgelijkvormigheid in kleding, haardracht en levensstijl die onze gemeenten binnenstroomt. Geconstateerd wordt dat in het verleden kanselboodschappen zijn uitgegaan van een Particuliere Synode en van Generale Synodes, echter nooit door een classis. Vandaar dat de preses voorstelt dit punt door te zenden naar de PS. Vanuit de vergadering wordt opgemerkt dat het niet goed zou zijn eenzijdig zonden van de jeugd te benoemen, maar dat het ook nodig is de hand in eigen boezem te steken, omtrent zaken als materialisme en rookgedrag, waarbij verwezen wordt naar Daniël 9. Besloten wordt om dit punt door te zenden naar de PS.

Een kleine gemeente vraagt of er andere gemeenten zijn waarmee gezamenlijk een cursus huwelijksvoorbereiding kan worden georganiseerd. Verschillende gemeenten noteren dit en zullen doorgeven of daarvoor belangstelling is.

Een andere gemeente vraagt, nu het aantal districtsavonden van de jeugdbond wordt teruggebracht, of het mogelijk is om als classis jeugdavonden te beleggen. Deze gemeente wordt gevraagd dit voor de volgende vergadering als te behandelen punt in te dienen.

De eerstvolgende classisvergadering zal plaatsvinden op 31 maart 2011 in Kampen. Aanvang 10.00 uur. De gemeente Marknesse is aan de beurt om te fungeren als roepende kerk.

De preses spreekt een slotwoord uit. Veel zaken vroegen de aandacht. Er zijn zorgen voor de gemeenten en onze kinderen. De Heere verwaardige ons verborgen lastdragers te mogen zijn, als armen vervuld te mogen worden met Zijn volheid, en sterke ons op de plaats door Hem gesteld.

De oudste afgevaardigde van de gemeente Lelystad, ouderling De Kruijff, wordt verzocht een Psalmvers op te geven en voor te gaan in dankgebed. Omdat hij met dankgebed eindigt, verzoekt hij te zingen Psalm 106 vers 2. Na het dankgebed sluit de preses de vergadering.

Namens het moderamen:

J. Bonnhof, scriba

BERICHTEN

■ ZANGAVONDEN

's-Gravenzande

Kerstzangavond op **vrijdag 10 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Westerkerk van de Geref. Gemeente te 's-Gravenzande, Obrechtlaan 21. M.m.v. het gemengd koor "Soli Deo Gloria", de muziekgroep "Tehillim" en het kinderkoor. Meditatie door ds. J. van Rijswijk. Collecte t.b.v. jeugdwerkactie "Wordt vervolgd".

Klaaswaal

Kerstzangavond op **zaterdag 11 december**, aanvang: 19.30 uur in de kerk van de Geref. Gemeente te Klaaswaal. M.m.v. het gemengd koor "Cantate Deo" uit H.I. Ambacht en het mannenkoor "Rehoboth" uit Klaaswaal, Annelien en Madelijne van Dalen, dwarsfluit, Winanneke Kik, hoorn en Arjan Kuiper, orgel. Meditatie door ds. G.J. van Aalst.

Tiel

Kerst-evangelisatiezangavond op **zaterdag 11 december**, aanvang 19.30 uur, in de St. Maartenskerk te Tiel. Medewerkeren: mannenkoor 'Rehoboth' uit Geldermalsen, organist, Marcel van de Ketterij, dwarsfluit: Kees Alers en sopraan: Yvonne ter Maat. Opening, meditatie en sluiting: ds. B. Labee. Collecte voor o.a. evangelisatiewerk.

Waddinxveen

Psalmzangavond op **vrijdag 10 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Brugkerk te Waddinxveen, Kerkweg 232. M.m.v. de vereniging bovenstem uit Ouderkerk

a/d IJssel. Appelwoord door dhr. A.C. Witvliet. Collecte t.b.v. de Stichting "De Vluchtheuvel".

■ GBS-THEMABIJEENKOMST

GBS-themabijeenkomst op zaterdag 4 december, aanvang: 19.30 uur, in de Julianakerk van de Geref. Gemeente te Dordrecht, Mauritsweg 286, rond het thema "Is de Statenvertaling nog begrijpelijk voor de jeugd?" Sprekers: ds. A.A. Brugge, ds. K. Visser en ds. K. Veldman. Te behandelen onderwerpen: "Verstaat jij ook hetgeen jij leest?" en "Beleeft jij ook hetgeen jij leest?"

■ BIJEENKOMSTEN KRINGEN DEPUTAATSCHAP VOOR STUDERENDEN

Voor nadere informatie (aanvangstijdstip, vergaderlocatie, spreker en onderwerp) wordt verwezen naar de website www.studentengg.nl en naar de contactadressen in het Kerkelijk Jaarboek 2010, pag. 88/89.

Amsterdam: 14 dec. 2010, 18 jan. en 1 febr. 2011.

Ede/Wageningen: 7 dec. en 14 dec. 2010, 11 jan., 25 jan. en 8 febr. 2011.

Groningen: 8 dec. 2010.

Leiden: 1 dec. 2010, 19 jan. en 9 febr. 2011.

Zeeland: 8 dec. 2010, 12 jan. en 4-7 febr. 2011.

Rotterdam: 14 dec. 2010, 11 jan. en 25 jan. 2011

Utrecht: 14 dec. en 21 dec. 2010, 11 jan., 25 jan., 8 feb. en 22 febr. 2011.

10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur stud. Visser; Benthuisen 9.30 uur leesdienst en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. Paul; Bodegraven 19.15 uur ds. Van der Net; Boskoop 16.30 uur ds. Paul; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken en 18.30 uur ds. Verschuure; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 16.30 uur ds. Driessen; Deventer 15.00 uur ds. De Wit; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 9.30 uur ds. J. Karels en 15.00 uur stud. Visser; Dordrecht 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. Verweij; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 19.00 uur ds. Schot; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. Heijkamp; Enschede 10.00 en 16.00 uur ds. Van Rijswijk; Enter 15.00 uur ds. Schreuder; Ermelo 9.30 en 18.30 uur stud. Baaijens; Genemuiden 9.30 en 15.00 uur ds. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 15.00 uur ds. Pater; 's-Gravenhage 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Haamstede 15.00 uur ds. De Heer; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Hilversum 17.00 uur ds. Van Eckveld; Hoogeveen 15.00 uur stud. Baaijens; Houten 11.00 en 17.00 uur (H.D.) ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Van Belzen; Kamperland 10.00 uur ds. C. Harinck en 14.30 uur ds. Golverdingen; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krabbendijke 18.00 uur ds. Moens (H.D.); Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 19.00 uur ds. L. Blok; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 19.00 uur ds. Boeder; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Melissant 15.00 uur ds. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Maljaars; Mijdrecht 19.00 uur ds. Vis-

KERKDIENSTEN

■ ZONDAG 5 DECEMBER 2010

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 14.30 uur ds. Melis; Aalst 14.30 uur ds. Van Gelder; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds.

B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Amsterdam-Noord 18.30 uur stud. Huijser; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur (H.D.) ds. Kleppe; Arnhem 18.45 uur ds. Kattenberg; Barendrecht

scher; Moerkapelle 9.30 (doventolk) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 uur ds. Driessen; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 14.00 uur ds. Meeuse en 18.30 uur ds. C. Harinck; Nieuwe Tonge 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 14.30 uur ds. Van Manen; Nisse 14.00 uur ds. Hakvoort; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. Schot; Oostburg 15.00 uur ds. Baan; Oosterland 10.00 en 14.30 uur ds. Verschuure; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Oudemirdum 19.00 uur ds. Van Belzen; Poortugaal 19.00 uur ds. Clements; Puttershoek 19.00 uur ds. P. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur ds. Joosse; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. Terlouw; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. Brugge; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Scheveningen 15.30 uur ds. W. Harinck; Sint Annaland 14.30 uur ds. Bakker; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.30 uur ds. W.J. Karels en 19.00 uur ds. Van Gelder; Soest 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. Visscher; Spijkenisse 19.00 uur ds. Silfhout; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. Karens; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. Boeder; Tricht-Geldermalsen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. De Waard; Veen

9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 uur ds. Van Gelder en 15.30 uur ds. F. Mulder; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. Tuinier; Westzaan 10.00 en 15.30 uur stud. Huijser; Wierden 15.00 uur ds. J. Karels; Woerden 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 14.30 uur ds. De Leeuw; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 7 DECEMBER 2010

Drachten 19.30 uur ds. Van Dieren; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. Beens (jubileumdienst); Leiderdorp 19.30 uur ds. Hakvoort; Meeuwen 19.30 uur ds. Mondria; Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur ds. De Heer; Uddel 19.30 uur ds. Mouw.

■ WOENSDAG 8 DECEMBER 2010

Ermelo 19.30 uur ds. Verweij; Herkingen 19.30 uur ds. Van Krimpen; Hilversum 19.45 uur ds. F. Mulder; Kortgene 19.30 uur ds. Schipper; Meliskerke 19.30 uur ds. Moens; Nisse 19.30 uur ds. Bakker; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. De Heer; Oude Tonge 19.30 uur ds. Silfhout; Poortugaal 19.30 uur ds. Hoogerland; Puttershoek 19.30 uur ds. Karens; Rhenen 19.30 uur ds. Mondria; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. W.J. Karels (voor de GBS); Rotterdam-Zuidwijk 19.45 uur ds. Baan; Spijkenisse 19.45 uur ds. Maljaars; Stolwijk 19.30 uur ds. De Leeuw; Veenendaal

19.30 uur ds. Van Manen; Vlaardingen 19.30 uur ds. Brugge; Woerden 19.30 uur ds. B. van der Heiden.

■ DONDERDAG 9 DECEMBER 2010

Aalst 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Barneveld-Centrum 19.30 uur ds. Van Eckeveld; Brakel 19.30 uur ds. F. Mulder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout; Delft 19.30 uur ds. Pater; Houten 19.45 uur ds. Van der Net; Mijdrecht 19.30 uur ds. Karens; Naaldwijk 19.45 uur ds. Verweij; Nieuwerkerk Zld 14.30 uur ds. Gunst (huw.bev.); Scherpenzeel 13.45 uur ds. Verschuure (huw.bev.); Scheveningen 19.30 uur ds. Schot; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 19.30 uur ds. Verschuure; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Van Belzen; Zwolle 19.30 uur ds. Vogelaar.

■ VRIJDAG 10 DECEMBER 2010

Barneveld-Zuid 14.00 uur ds. Bredeweg (huw.bev.); Wolphaartsdijk 14.30 uur ds. Van Krimpen (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merkssem (Oude Barelle 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

**PSYCHOLOGENPRAKTIJK
BROUWER**

hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen

•
RIDDERKERK
Verlengde Kerkweg 11

•
BARNEVELD
Wilhelminastraat 14

•
METEREN (GELDERMALSEN)
Dorpsstraat 18

•

Bel voor informatie of aanmelding:
0180 - 42 69 55
of kijk op www.psychbrouwer.nl

PREKEN VOL ERNST, EENVOUD EN LIEFDE

DS. W. HAGE

Mijn troost in mijn ellende

Verklaring van de Heidelbergse Catechismus

Ds. Hage begeerde God te verheerlijken, de waarheid recht te doen en eerlijk met de hem toebetroouwde zielen om te gaan. Het werk van de Drie-enige God komt in deze preken helder naar voren.

€ 79,90 twee gebonden delen, 1056 blz.

DS. W. HAGE

Mijn troost in mijn
ellende & verklaring
van de Heidelbergse
Catechismus

de groot goudriaan

www.degrootgoudriaan.nl

Kruiningen Te koop: Mooie vrijstaande, vrij nieuwe woning (bungalow), nabij kerk en school; 3 ruime slaapkamers, waarvan 1 beneden met badkamer, woonkeuken, bijkeuken en inbandige garage. Prijs € 265.000,-. De woning kan gelijk betrokken worden; ook mogelijkheid van **huren**. Info: 0166-663443. Fahrenheitstraat 2, Kruiningen.

Te huur in **KAMPERLAND** rustig gelegen 2-10 pers. vakantie woning. Vrij vanaf heden, ook in kerstvakantie nog vrij. Tel 0113-351899,06-20417592

Voor mijn **boekenverzameling** ben ik op zoek naar de ontbrekende jaargangen 4, 7, 11, 14, 18, 33, 36 t/m 42, 45, 47 t/m 50 van de preken serie "Uit den Schat des Woords" en van de preken serie "Een zaaier ging uit" 2, 4 t/m 8, 13, 16 en 20. En Ds. A. Verhagen: "Sions troostboek" en Ds. P. Blok: "Troost van de Gemeente Gods" Reacties tel.nr. 0318-507761 of e-mail willemkuiper@solcon.nl.

Te huur. 6 pers vakantiehuis in **Uddel**. Met kerst en oud en nieuw nog vrij. Vrij en wijds uitzicht. Vlakbij het bos. Tel. 0341561699 / 0623735516.

Weest in geen ding bezorgd

Een geschenkbboekje tot troost en bemoediging.

€ 7,50 *
excl. verzendkosten

14 korte meditaties van 8 predikanten van de Gereformeerde Gemeenten. Met bijpassende gedichten en illustraties. 96 pagina's, paperback.

Dit boekje is bijzonder geschikt ter bemoediging in tijden van zorg of ziekte. Ook een mooi cadeau bij de jaarwisseling.

* Kerkenraden en verenigingen speciale prijs.

Het eerste deeltje "Vreest niet" is uitverkocht.

Voor bestellingen en meer informatie over deze uitgave:

Wergroep Shalom
shalom@filtnet.nl
0113 34 20 52
of 0113 50 21 56

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelijk, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste hulp aan **kinderen, jongeren** en **volwassenen** met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autistisch Spectrum Stoornis

Tevens bieden wij hulp bij PGB aanvragen en verlenen.

Voor meer informatie of aanmelding:
010 - 483 64 08

Vestigingslocatie: Alblasserdam
info@rpnederland.nl www.rpnederland.nl

Uitgaven zonder winst oogmerk

Preken van oudvaders vanaf € 1,50

Meer info op: www.prolectori.nl

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begrafenissen*
Begrafenissen voor uw begrafenissen

Telefoon (0172) 21 21 22
Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Wij verzorgen *alleen* begrafenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

We hebben nog zo weinig goede boeken.

Helpt u ons alstublieft!

Nieuwe uitgave: Alexander Comrie

Verzameling van leerredenen, 400 blz.

€ 35,00

De weg der heiligmaking

Naar een uitgave van 1857, 9 preken, 224 blz.

€ 22,50

B. Smytegelt *Des Christens Heil en Sieraad*

45 preken, 512 blz.

€ 39,50

J. Beukelman *Vervolgstoffen*

2 delen, 90 preken, ca. 1000 blz.

€ 89,00

J. Hanappier *Bid om de vrede van Jeruzalem*

3 preken en levensschets, 109 blz.

€ 14,95

Te bestellen bij:

Boekhandel - uitgeverij De Oude Wijn

Tel. 033 286 5548 of

E-mail: vanvulpen@kliksafe.nl

Geen verzendkosten

Ook verkrijgbaar bij de erkende boekhandelaren.

De Oude Wijn heeft als uitgangspunt oude werken weer toegankelijk te maken. Al de werken zijn wel overgezet in huidige spelling, **maar niet hertaald of herschreven.**

Stort uw bijdrage op

rekening 32 06 66
t.n.v. Stichting China
Postbus 1150
3900 BD Veenendaal

uitnodiging symposium

HULPVAARDIG EN GELOOFWAARDIG

OVER DE INTEGRATIE VAN GELOOF EN HULPVERLENING BINNEN DE CHRISTELIJKE PSYCHIATRIE

• DV vrijdag 28 januari 2011 • van 9.30 tot 16.00 uur • De Aker in Putten

Speciaal voor

Predikanten en voorgangers, kerkenraadsleden en oudsten, pastoraal werkers en christen-hulpverleners.

Kijk voor informatie en aanmelding op www.eleos.nl

begrafenisverzorging

Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

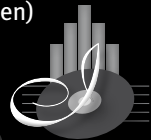
CD's & (blad) Muziek

PIETER HEYKOOP

KORAALBEWERKINGEN

(voornamelijk Psalmen)

in notenschrift
en klavarskribo

À L IMPROVISTE

www.pieterheykoop.nl

Antiquariaat – Taxaties -
Veilingen - Boek & Cadeau

D.V zaterdag 11 December

Boekenveiling.

Catalogus op aanvraag

Koolboeken voor al uw
Oude en Nieuwe boeken!

Hoofdweg 202, 6744 WR

Ederveen, 0318-574290

info@koolboeken.nl

www.koolboeken.nl

Ederveen

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Nieuw verschenen bij Gebr. Koster

Ds. G. van Reenen
**EERSTE EN TWEEDE
BUNDEL
KEURSTOFFEN**
15 predicaties per deel
De preken van ds. G. van Reenen
kenmerken zich door iets oorspronkelijks. Zijn wijze van tekst-
behandeling, zijn eenvoudige en
verstaanbare uitleg, trekt velen.
Geb. 330 blz.
22,50 per deel

Ds. A. Hoogerland
**ABRAHAMS
PELGRIMSREIS**
25 Bijbellezingen
De geschiedenissen in Gods
Woord houden rijke leringen
in en het is nuttig dat ze tel-
kens weer worden overdacht
en verklaard.
Geb. 518 blz.
32,50

Ds. W.C. Lamain
**EEN HANDVOL
GEITENHAAR**
Ds. Lamain schreef vanuit
'de States' talloze brieven en
artikelen. Hij had een geheel
eigen en kenmerkende
schrijfrant: nuchter en vol
ernst, terwijl ook gepaste
luim niet ontbreekt.
Geb. 288 blz.
19,90

Ds. E. Venema
**BIJ DEN KELK DES
HEILS**
Feeststoffen
Drie adventspreken, twee
kerstpreken, een oude-
jaarsavondpreek en een
nieuwjaarspreek.
Geb. 120 blz.
12,90

Ds. A. Hofman
**DIE OREN HEEFT
DIE HORE**
Op eenvoudige wijze behan-
delt ds. A. Hofman (1912-
1990) de brieven aan de
zeven gemeenten. Het blijken
hoogst actuele brieven die de
Kerk, ook van vandaag,
veel onderwijs bieden.
Geb. 152 blz.
14,95

KIJK VOOR EEN COMPLEET OVERZICHT
OP ONZE VERNIEUWDE SITE:
WWW.GEBRKOSTER.NL

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86

verrijgbaar bij de boekhandel

KOI081

DAGBOEK VOOR ADVENT EN KERST

DS. C.G. VREUGDENHIL

Intocht

Overdenkingen voor Advent en Kerst

In dit dagboek staat ds. Vreugdenhil stil bij de komst van Christus in de wereld. Gedurende het Oude Testament werd naar deze komst uitgezien. Nu mag op deze komst worden teruggezien.

€ 14,50 paperback, 238 blz.

Verkrijgbaar in de boekhandel
Prijswijzigingen voorbehouden - 091217-58

de groot goudriaan

www.degrootgoudriaan.nl

ZOJUIST VERSCHENEN

DS. C.J. MEEUSE

Een Naam boven alle naam

Bijbels dagboek

Wie de Zoon van God leert kennen en nodig krijgt, zal wonderd steeds meer van Hem mogen leren, ook uit de vele namen die Hem gegeven zijn.

Vanuit de begeerte om iets van de rijkdom aan te wijzen die er in de namen van de Zaligmaker ligt opgesloten, schreef ds. Meeuse erover.

384 blz. gebonden, 33123443

19,90

IN UW BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR

Den Hertog uitgeverij

Tel. (030) 637 34 34
E-mail: boeken@hertog.nl
www.hertog.nl

kina
begrafenisverzorging

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper
010-450 66 26
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Familie/ vakantiehuis
"Haus Irmgard" op de Hunsrück
(Duitsland) ± 25 km vanaf de moe-
zel en ± 25 km vanaf de Rijn.
25 slaappleatsen, onderverdeeld
in div. appartementen.
Ook per appartement te huur.
www.hetankermaritiem.nl/
hausirmgard.html
Tel. 06 20735340/ 0620735341

Orgelcentrum Andante is dealer van JOHANNUS - MONARKE - CONTENT - EMINENT

ORGELCENTRUM
ANDANTE

In onze beide winkels is een ruim
assortiment aan bladmuziek in zowel
notenschrift als klavarscribo te vinden.

A. van Ostadelaan 35, VEENENDAAL

Oranjestraat 6, RIJSSEN

Tel: 0318 - 505063, Fax: 0318 - 505851

Tel: 0548-515866, info@andanteorgels.nl

u vindt ons ook op www.andanteorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelij-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Zorg dichtbij

Actief in uw regio!

Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos

THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

DUITSLAND... IS EEN RIJK, WESTERS LAND.

Maar geestelijk zeer arm. Gods Woord wordt eenzijdig verkondigd. De waarheid wordt geweld aangedaan. Met uw bijdrage kunnen wij Hollandse en puriteinse oudvaders weer onder de aandacht brengen. Voor info: www.svvhed.org of bel. Help ons helpen met een gift op onderstaand rekeningnummer.

HEIDELBERG & DORDRECHT

T 0416 - 691788
svvhed@kliksafe.nl
Gift: 548.98.79.20

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen

met aandacht voor uw persoonlijke wensen. In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.

Wij verzorgen alléén begrafenissen door het gehele land en zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

- H. de Jongh • P.H. van der Leer • D.D.E. Melieste.

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam T (0184) 611 154
Waardenburg T (0418) 652 039
Werkendam T (0183) 701 017

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

- DIVERSE BLOKFLUITEN
- MUZIEKSTANDAARDS
- ROEMEENSE PANFLUITEN

R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944
WWW.MULDERMUZIEKINSTRUMENTEN.NL

“Levend water” (7 preken)
ds. E. VENEMA

- niet in de boekhandel, nog beperkt leverbaar
- nu portvrij!

Geb.; € 12,50; t 0512-519839
aukedeboer@solcon.nl

Kamers te huur in vrijstaande woning te **Barneveld**. Op 500 mtr vanaf station. Meer informatie? Bel naar 0342-751923 b.g.g. jantine@hardemanisolatie.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veendam www.wegenaar.nl

Wij verzorgen begrafenissen in Veendam, Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begrafenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

De Vertellingen bij de Bijbel zijn er weer

NIEUWDORP/NUNSPPEET – Onlangs zijn de eerste deeltjes van de *Vertellingen bij de Bijbel* van ds. C.J. Meeuse opnieuw verschenen bij Ripe Publishing. De boekjes zijn voorzien van een geheel **nieuwe, eigentijdse lay-out** en de tekst is opnieuw **grondig nagezien**. De vertellingen bevatten nog altijd de **vertrouwde inhoud** die voor verschillende deeltjes reeds meer dan 20.000 keer is gedrukt.

Teken nu voor uw kind(eren) of kleinkind(eren) in op de serie *Vertellingen bij de Bijbel*. Zij ontvangen dan altijd als eerste de nieuwe deeltjes die verschijnen (ongeveer zes tot acht deeltjes per jaar). Momenteel bestaat de serie uit 34 deeltjes. Er zullen twee nieuwe deeltjes aan worden toegevoegd, over Job en over Johannes op Patmos. Van elk deeltje verschijnt er gelijktijdig een Engelse versie. De deeltjes zijn ook los verkrijgbaar via internet en via de boekhandel.

Ondergetekende neemt een abonnement op de

Nederlandse Vertellingen bij de Bijbel (___ exemplaren)

Engelse Bible Narratives (___ exemplaren)

Naam: _____

Adres: _____

Postcode + plaats: _____

Telefoon: _____

E-mailadres: _____

Nu ook in het Engels!

Ripe Publishing

€ 5,95

The Early World
From the Creation to the Tower of Babel

BIBLE NARRATIVES

Pas verschenen:

- The Early World
- Unto Us a Child Is Born

Verteld door ds. C.J. Meeuse
Geïllustreerd door Arie van der Spek

Ook verkrijgbaar bij de boekhandel

€ 5,95

Een Kind is ons geboren
De geboorte van de Heere Jezus

VERTELLINGEN BIJ DE BIJBEL

Pas verschenen:

- De eerste mensen (6e druk)
- Een Kind is ons geboren (7e druk)

Geef uw (klein)kinderen een blijvend geschenk

Meld u nu aan als abonnee op www.vertellingenbijdebijbel.nl of via info@vertellingenbijdebijbel.nl

Verstuur de aanmelding naar Ripe Publishing, Prinses Christinastraat 27, 4455 BC, Nieuwdorp. Al onze uitgaven zijn ook los te bestellen via www.ripepublishing.com • info@ripepublishing.com